

PAŃSTWO KUWEJT

1. Informacje ogólne

powierzchnia:	17,8 tys. km ²
ludność:	4,4 mln mieszkańców, w tym ponad 2/3 obcokrajowców (przede wszystkim tania siła robocza).
Głowa państwa (emir):	JW Szejk Nawaf Al-Ahmad Al-Jabir AL-SABAH (od 29 września 2020 r.)
Premier	JW Szejk Sabah Khalid AlHamad AL-SABAH
Wicepremier, Minister Ropy, Elektryczności i Wody i Zrównoważonej Energii	Dr Muhammad Abd Alatef AL-FARIS
Minister Spraw Zagranicznych	Szejk Dr Ahmad Nasser Al-Muhammad AL-SABAH
Minister Handlu i Przemysłu	Fahad Mutlaq Nasar AL-SHAREAN
Minister Finansów, Minister Stanu ds. Gospodarczych i Inwestycji	Abd Al-Wahab Muhammad AL-RASHID
Ambasador Kuwejtu w Polsce	Khalid Yateem AL-FADHLI
Ambasador RP w Kuwejcie	Paweł LECHOWICZ

Ustrój polityczny: Państwo Kuwejt jest konstytucyjnym emiratem dziedzicznym (księstwem). Główną rolę w systemie politycznym kraju odgrywa emir – głowa państwa, wokół którego skoncentrowana jest władza.

Główne ośrodki miejskie: stolica – miasto Kuwejt (Kuwait City), ok. 2,9 mln mieszkańców.

Język urzędowy: arabski, w powszechnym użyciu także język angielski.

Bogactwa naturalne: ropa naftowa, gaz ziemny, ponadto bogate zasoby ryb i krewetek.

Waluta: dinar kuwejcki KWD, kurs wymiany 2020 r.: 1 USD = 0,30 KWD

Produkt krajowy brutto (PPP): 289,7 mld USD, struktura wytwarzania PKB: rolnictwo – 0,4%, przemysł – 58,7%, usługi – 40,9% (2017 r.).

Przynależność do organizacji międzynarodowych: ONZ, Liga Arabska (AL – Arab League), Światowa Organizacja Handlu (WTO), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Arabski Fundusz Walutowy (AMF), Międzynarodowy Bank Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD), Międzynarodowy Bank Rozwoju (IDB), Organizacja Państw Eksporterów Ropy Naftowej (OPEC), Organizacja Arabskich Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OAPEC), Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEA), Panarabska Strefa Wolnego Handlu (GAFTA), Rada Współpracy Państw Zatoki (GCC) - w ramach powołanej w 1981 r. RWPZ funkcjonuje strefa wolnego handlu (od 1983 r.) i unia celna (od 2003 r.).

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (PPP, w mld USD)	293,2	299,7	206,3	208,9	209,7
PKB na 1 mieszkańca (PPP, tys. USD)	69,2	69,9	50,9	50,5	49,9
PKB (wzrost w %)	- 1,0	2,2	- 3,3	2,4	- 0,6
Deficyt (-)/nadwyżka budżetowa (% PKB)	4,4	16,5	2,4	7,3	3,1
Dług publiczny (% PKB)	4,7	9,9	20,5	14,8	11,8
Inflacja (w %)	3,3	3,2	2,2	0,5	1,1
Bezrobocie (w %)	3,0	2,2	2,3	2,3	2,4
Rezerwy dewizowe (mld USD)	31,0	33,9	36,9	40,3	43,7
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	36,3	38,4	44,9	45,0	38,9
Eksport towarów (w mld USD)	48,5	41,4	49,6	65,4	58,7
Import towarów (w mld USD)	31,0	30,8	33,6	35,9	33,5
Bezp. inwestycje zagr. w Kuwejcie (w mld USD, wartość skumulowana)	12,2	12,6	12,9	14,6	14,9
Inwestycje bezp. Kuwejtu za granicą (w mld USD, wartość skumulowana)	69,6	74,1	82,4	b/d	b/d

Źródła: CIA Factbook, UNCTAD, BŚ */ dane szacunkowe

Wymiana handlowa

Eksport – 58,7 mld USD w 2019 r., główne towary: ropa naftowa i produkty jej przetwórstwa, statki powietrzne, gaz ziemny, przemysłowe produkty węglowodorowe; główni odbiorcy: Chiny (20%), Korea Płd. (16%), Indie (15%), Japonia (10%), Tajwan (6%), Wietnam (5%).

Import – 33,5 mld USD w 2019 r., główne towary: pojazdy samochodowe i ich komponenty, urządzenia nadawczo-odbiorcze, gaz ziemny, lekarstwa pakowane, biżuteria; główni dostawcy: Chiny (14%), Zjednoczone Emiraty Arabskie (12%), USA (10%), Arabia Saudyjska (6%), Japonia (6%), Niemcy (5%), Indie (5%).

2. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza.

Kuwejt posiada niewielką, ale bogatą, względnie otwartą gospodarkę bazującą na zasobach ropy naftowej - około 102 mld baryłek - ponad 6% rezerw światowych. Ropa naftowa stanowi ponad połowę PKB, 92% przychodów z eksportu i 90% dochodów państwa.

Wobec spadających cen ropy naftowej w świecie, w 2015 r. Kuwejt po raz pierwszy od ponad dekady odnotował niewielki deficyt budżetowy. W 2016 r. wzrósł on do 16,5% PKB, w związku z czym władze Kuwejtu zdecydowały się na wprowadzenie cięć w dotacjach na paliwo, co wywołało powszechne niezadowolenie społeczne. W 2017 r. deficyt zmniejszył się do poniżej 10% PKB, a rząd pozyskał 8 mld USD poprzez emisję obligacji międzynarodowych. Mimo wysokiego uzależnienia Kuwejtu od ropy, władzom kraju udało się osłabić negatywny wpływ niższych cen tego surowca na gospodarkę kraju dzięki odkładaniu corocznie co najmniej 10% dochodów w Funduszu na rzecz Przyszłych Pokoleń (Fund for Future Generations).

Rząd Kuwejtu poczynił niewielkie tylko postępy w realizacji długoterminowego planu rozwoju gospodarczego kraju, przyjętego w 2010 r. W jego ramach planowano wydać około 130 mld USD w ciągu pięciu lat na dywersyfikację gospodarki celem ograniczenia jej uzależnienia od ropy naftowej, przyciągnięcie większych inwestycji i zwiększenie udziału sektora prywatnego, jednak wiele projektów nie doszło do skutku z powodu niepewnej sytuacji politycznej lub opóźnień w udzielaniu zamówień. Wpłynął na to też słabszy klimat biznesowy, nadmiernie rozbudowany sektor publiczny (dający zatrudnienie ok. 74% obywateli) oraz historycznie wrogie stosunki między Zgromadzeniem Narodowym a władzą wykonawczą, utrudniające realizację większości reform gospodarczych.

W raporcie Banku Światowego **Doing Business 2020** oceniającym warunki prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Kuwejt widocznie poprawił swoją pozycję zajmując **83. miejsce** wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata (97. miejsce w raporcie DB 2019).

2. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

✚ UE – Kuwejt

Umowa o współpracy (Co-operation Agreement) pomiędzy UE a GCC - podpisana w 1988 r. Ministrowie Spraw Zagranicznych spotykają się raz w roku w ramach Wspólnego Posiedzenia Ministerialnego (Joint Council/Ministerial Meeting). Porozumienie to jest pierwszym z porozumień tzw. nowej generacji, jakie WE zawarły z państwami trzecimi. Nie ogranicza się bowiem do współpracy gospodarczej, ale zakłada - w dłuższej perspektywie - możliwość ustanowienia strefy wolnego handlu pomiędzy stronami porozumienia. Założeniem Umowy o Współpracy pomiędzy UE a GCC jest ułatwienie rozwoju stosunków handlowych i otwarcie rynków towarowych.

Na podstawie Porozumienia, powołano szereg grup roboczych, których zadaniem jest koordynacja rozwoju współpracy obejmującej przemysł, energetykę i ochronę środowiska. W 1996 roku do dotychczasowego schematu wspólnych działań dołączono tzw. zdecentralizowaną współpracę, która obejmuje współpracę akademicką, pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy mediami.

Kwestia **Porozumienia o Wolnym Handlu (FTA)** w relacjach Unia Europejska (EU) - Rada Współpracy Państw Zatoki (GCC).

Negocjacje UE-GCC należą do jednych z najdłużej prowadzonych w zakresie dwustronnych relacji handlowych. Należy jednak pamiętać, że są one prowadzone nie przez dwa państwa, lecz przez dwie organizacje międzynarodowe, pozostające na różnym poziomie integracji i możliwości uzgadniania stanowisk także w zakresie relacji pomiędzy instytucjami, jak i państwami członkowskimi. Rozmowy rozpoczęto w 1990 r. Pomimo kilkukrotnych rund spotkań technicznych i politycznych, nie osiągnięto pełnego porozumienia, w związku z czym negocjacje w końcu 2008 r. zostały zawieszono.

✚ Polska – Kuwejt

- ✓ Umowa o **współpracy gospodarczej i technicznej** między Rządem PRL a Rządem Państwa Kuwejtu (weszła w życie 22.11.1976 r.);
- ✓ Umowa między RP a Państwem Kuwejtu w sprawie **popierania i ochrony inwestycji** (weszła w życie 29.12.1993 r.);
- ✓ Umowa między RP a Państwem Kuwejtu w sprawie **unikania podwójnego opodatkowania** i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku (weszła w życie 25.04.2000 r.);

Ponadto, w 2004 r. Krajowa Izba Gospodarcza oraz Kuwejcka Izba Handlu i Przemysłu podpisały **porozumienie o współpracy**.

Kuwejt podpisał z USA umowę TIFA (Trade and Investment Framework Agreement). Jest sygnatariuszem porozumienia ramowego w zakresie współpracy ekonomicznej, handlowej, inwestycyjnej i technicznej z Chinami. Trwają rozmowy dot. FTA z UE, Chinami, EFTA, Indiami, Japonią, MERCOSUR, Pakistanem, Singapurem oraz Turcją.

3. Wymiana handlowa z Polską

<i>mIn USD</i>	2017	2018	2019	2020	Dynamika 2019 = 100%	2021	Dynamika 2020 = 100%
Eksport	83,4	108,5	85,2	108,9	127,9	105,7	97,0
Import	2,1	5,0	5,6	6,4	113,4	11,4	177,8
Obroty	85,5	113,5	90,8	115,3	127,0	117,0	101,5
Saldo	81,3	103,5	79,6	102,5		94,3	

Źródło: GUS

W wymianie handlowej Polski z Kuwejtem od lat dominuje polski eksport. Import jest marginalny – wyjątkiem był rok 2006, kiedy to zakupiliśmy kuwejcką ropę naftową za blisko 117 mln USD.

Według danych GUS za 2020 rok, pomimo trudnej sytuacji związanej ze światową pandemią Covid-19, w naszych obrotach z Kuwejtem miał miejsce widoczny wzrost – o 27% w stosunku do roku 2019, zarówno po stronie polskiego eksportu (+27,9%), jak i importu (+13,4%). Podobnie, w 2021 r. odnotowaliśmy, co prawda niewielki, wzrost wzajemnych obrotów - o 1,5%, wynikający jedynie z widocznego wzrostu naszego importu z Kuwejtu – o blisko 78% w porównaniu z 2020 r.

W **2021 r.** w naszym **eksporcie** do Kuwejtu dominowały następujące towary (powyżej 2 mln USD):

- pieczywo cukiernicze, ciasta – 11,6 mln USD, 11,0% udział w polskim eksporcie,
- meble (bez mebli do siedzenia) – 11,6 mln USD, udział 11,0%,
- brzytwy, maszynki i ostrza do golenia – 9,4 mln USD, udział 8,9%,
- cukier – 6,4 mln USD, udział 6,0%,
- sery i twarogi – 5,0 mln USD, udział 4,8%,
- produkty farmaceutyczne (immunologiczne) – 3,7 mln USD, udział 3,5%,
- preparaty do makijażu i pielęgnacji skóry – 3,7 mln USD, udział 3,5%,
- art. sanitarno-higieniczne (pieluchy itp.) – 3,3 mln USD, udział 3,1%,
- meble do siedzenia i ew. spania – 2,5 mln USD, udział 2,4%,
- papier i karton – 2,4 mln USD, udział 2,3%,
- wody mineralne i gazowane, słodzone – 2,3 mln USD, udział 2,2%.

Wśród ważniejszych pozycji (powyżej 1 mln USD) znalazły się ponadto: samochody osobowe, odczynniki laboratoryjne, lampy i oprawy oświetleniowe, wyroby ceramiczne (płyty, kafle itp.), przetwory spożywcze, materace i artykuły pościelowe.

W **importie** z Kuwejtu – podobnie, jak w poprzednich latach – zdecydowanie dominowały dwie grupy towarowe: tworzywa sztuczne (gł. polimery etylenu i propylenu) – 8,8 mln USD z 77,5% udziałem oraz chemikalia organiczne (etery i ich pochodne) – 2,1 mln USD, udział 18,4%.

Wg danych GUS za okres **styczeń-czerwiec 2022 r.**, wartość polsko-kuwejckich obrotów handlowych była wyraźnie większa niż w analogicznym okresie 2021 r. i wyniosła **68,8 mln USD** (wzrost o 13,4% w porównaniu z pierwszym półroczem ub. roku), w tym polski eksport – **63,6 mln USD** (wzrost o 11,7%), natomiast import – **5,2 mln USD** (wzrost o 40,3%).

4. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Wielkość kapitału kuwejckiego ulokowanego w Polsce jest trudna do określenia. Zgodnie z danymi strony kuwejckiej, wartość inwestycji w Polsce Kuwait Investment Authority wynosi ok. 400 mln USD, natomiast wg danych NBP na koniec 2020 r. sięgała ona 62,8 mln USD (61,7 mln USD na koniec roku 2019). Różnica ta wynika z faktu, że większość kuwejckich funduszy w Europie inwestowana jest poprzez specjalistyczne firmy sektora finansowego z siedzibami w Wielkiej Brytanii czy w pozostałych krajach UE. Inwestują one zarówno w nieruchomości, jak i w aktywa giełdowe.

Współpraca w zakresie kapitałowo-inwestycyjnym ma ograniczony charakter. W kontekście inwestycji w Polsce, kuwejcka firma Alshaya Company utworzyła w naszym kraju spółkę zależną, Alshaya Polska, która nadzoruje rozbudowę sieci franczyz międzynarodowych marek, m.in. Claire's, NEXT, The Bodyshop.

W maju 2007 r. Kuwait Petroleum North-West Europe, firma zależna państwowej Kuwait Petroleum International (spółka-córka Kuwait Petroleum Corporation) uruchomiła pierwszą w Polsce stację paliwa diesel sieci Q8 (w Słubicach).

Ponadto, w 2018 r. spółka Vísald Investments kontrolowana przez kuwejcki holding Kuwait Projects Company Holding podjęła działania na rzecz przejęcia spółki Mlekoma działającej m.in. w sektorze przetwórstwa mleka i produkcji serów.

Nadal marginalna jest obecność polskich firm na rynku kuwejskim - wg danych NBP, na koniec 2020 r. nie odnotowano żadnych polskich inwestycji w tym kraju. Kuwejski plan wielkich inwestycji infrastrukturalnych stwarza pewne możliwości ich zaangażowania zarówno w charakterze dostawców, wykonawców, jak i podwykonawców. Przewiduje on realizację projektów m.in. w budownictwie mieszkaniowym, energetyce, kolejnictwie, budowie bazy turystycznej, obiektów szpitalnych itd.

5. Dostęp do rynku

Swoboda działalności gospodarczej dla podmiotów zagranicznych jest w Kuwejcie ograniczona. Wszystkie firmy w sektorze handlu muszą w minimum 51% być własnością kapitału kuwejskiego i uzyskać licencję importową od Ministerstwa Handlu.

Tylko w kilku sektorach możliwa jest 10% własność zagraniczna. Określa je ustawa o inwestycjach zagranicznych z 2003 r. (m.in. usługi turystyczne i hotelarskie, ochrona zdrowia, sektor IT, projekty infrastrukturalne w energetyce, dostawach wody i oczyszczaniu ścieków).

Część sektorów, m.in. surowców mineralnych oraz nieruchomości, jest zamknięta dla inwestorów zagranicznych. W praktyce podmioty zagraniczne nadal nie są obecne w sektorze wytwarzania elektryczności i wody.

Sprzedż produktów na rynku kuwejskim jest możliwa po podpisaniu z wybranym partnerem kuwejskim umowy agencyjnej, najczęściej na zasadzie wyłączności. Kluczowe znaczenia dla sukcesu polskiej firmy na rynku ma wybór odpowiedniego partnera, który powinien posiadać silną pozycję w danej branży i prowadzić pełny zakres działań marketingowych na rynku krajowym czy regionalnym.

Sektor państwowy organizuje lukratywne przetargi publiczne dotyczące dostaw produktów, usług i serwisowania sprzętu. Udział w nich podmiotów zagranicznych jest możliwy, jeśli przystąpi do niego ich kuwejski agent. Firma zagraniczna musi być uprzednio „prekwalifikowana” do występowania w przetargach dla sektora cywilnego oraz wojskowego. Zajmują się tym odpowiednio Centralny Komitet Przetargowy (CTC) oraz Ministerstwo Obrony.

Produkty spożywcze i kosmetyczne muszą zostać przebadane i certyfikowane w miejscowych laboratoriach. W zakresie produktów mięsnych istnieje obowiązek przedstawienia certyfikatu halal, tj. uboju zgodnego z zaleceniami islamu (w Polsce wystawiają je upoważnione do tego stowarzyszenia muzułmańskie). Występuje całkowity zakaz importu napojów alkoholowych i wieprzowiny oraz dziczyzny. Rozciąga się to także na towary opatrzone rysunkami pokazującymi zakazane towary. Towary powinny być opatrzone naklejkami w jęz. arabskim, wskazującymi datę produkcji i przydatności do spożycia, wagę, nazwę towaru i kraj pochodzenia.

6. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Ambasada RP w Kuwejcie prowadzi regularną obsługę informacyjną podmiotów gospodarczych z Polski i Kuwejtu. Poszerza posiadane bazy danych firm i przygotowuje i aktualizuje opracowania dotyczące gospodarki kraju akredytacji. W ramach działań promocyjnych placówka organizuje konferencje prasowe, regularnie uczestniczy też w targach branżowych organizowanych w Kuwejcie.

Po roku 2008, obfitującym w wizyty w Kuwejcie premiera RP oraz ministrów skarbu państwa i obrony narodowej, nastąpił okres mniejszej aktywności w wymiarze wizyt oficjalnych. W marcu 2009 r. wizytę w Kuwejcie złożył minister sportu M. Drzewiecki, natomiast w październiku 2010 r. przebywała w Polsce delegacja Kuwejsko-Polskiej Grupy Parlamentarnej Zgromadzenia Narodowego Kuwejtu.

Najważniejszym wydarzeniem w ostatnim okresie był pobyt w Kuwejcie Prezydenta RP A. Dudy (grudzień 2016 r.) wizytującego polski kontyngent wojskowy uczestniczący w operacji Inherent Resolve wymierzonej w tzw. Państwo Islamskie.

Regularnie organizowane są polsko-kuwejskie konsultacje polityczne na szczeblu wiceministrów SZ (ostatnia, trzecia, runda odbyła się w Warszawie w czerwcu 2022 r.).

7. Potencjalne dziedziny współpracy

Podniesienie polsko-kuwejckiej współpracy gospodarczej na wyższy poziom jest możliwe w stosunkowo niedługim okresie. Liberalne regulacje w dostępie do rynku towarów pozwalają na rozwój wymiany handlowej bez większych ograniczeń.

W związku z rządowym planem rozwoju kraju, Kuwejt ma realizować szereg projektów o wartości ok. 130 mld USD, co stwarza potencjalne możliwości dla zainteresowanych polskich firm. Niewykorzystany dotychczas potencjał współpracy występuje w następujących sektorach:

- obsługa sektora naftowego i gazu ziemnego - sprzęt, know-how, serwisowanie, szkolenia etc.;
- usługi i dostawy sprzętu w dziedzinie produkcji, transmisji i dystrybucji elektryczności - Kuwejt rokrocznie przeżywa w okresie letnim kryzys niedoboru energii elektrycznej;
- ekologiczne technologie wytwarzania energii i oszczędzania wody pitnej,
- usuwanie odpadów niebezpiecznych, w tym oczyszczanie z zanieczyszczeń ropą naftową;
- usługi monitoringu i ochrony strategicznych instalacji (sprzęt, szkolenia, projektowanie);

9. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i handlowe

➤ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kuwejcie

Al-Jabriya, Block 7, Street 3, House 20, P.O. Box 5066 Safat, 13051 Kuwait

tel.: + 965 5311571/2, fax: +965 5311576/8

e-mail: kuwejt.amb.sekretariat@msz.gov.pl, strona internetowa: www.kuwejt.msz.gov.pl

➤ Ambasada Państwa Kuwejt w Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Krasickiego 26, 02-611 Warszawa

tel.: (22) 419 97 80, 419 97 86, fax: (22) 419 97 82

e-mail: embassy@kuwait-embassy.pl